

Eich cyf/Your ref P-06-1235
Ein cyf/Our ref EM/14337/21

Jack Sargeant AS
Cadeirydd – Y Pwyllgor Deisebau

22 Chwefror 2022

Annwyl Jack,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 25 Tachwedd ar ran y pwyllgor deisebau ynglŷn â darpariaeth gwasanaethau a chefnogaeth i bobl sydd wedi cael niwed i'r ymennydd yng Nghymru. Ymddiheuraf am yr oedi cyn ymateb.

Rydym yn ymwybodol o gynlluniau Llywodraeth y DU i gyhoeddi strategaeth drawslywodraethol ar gyflyrau niwrolegol. Rydym mewn cysylltiad â'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Llywodraeth y DU er mwyn sicrhau bod y fath strategaeth yn cydnabod bod gwasanaethau iechyd wedi'u datganoli yng Nghymru, yn ogystal â sicrhau bod ystyriaeth yn cael ei roi i'n fframwaith clinigol cenedlaethol a'n datganiadau ansawdd sy'n cael eu datblygu. Mae Bwrdd Rhaglen ar gyfer goruchwylio datblygiad y strategaeth hon yn cael ei sefydlu. Cynhelir cyfarfod cyntaf y Bwrdd ar 2 Chwefror a chaiff ei gydgadeirio gan y Gweinidog Gofal ac Iechyd Meddwl a Chris Bryant, Aelod o Senedd y DU. Yn ogystal, mae Grŵp Llywio yn cael ei sefydlu, ochr yn ochr â'r Bwrdd Rhaglen. Bydd Llywodraeth Cymru yn cael ei chynrychioli yn y ddau. Mae'r cynllun cyflawni Cyflyrau Niwrolegol sy'n cael ei oruchwylio gan y Grŵp Gweithredu ar Gyflyrau Niwrolegol yn amlinellu gweledigaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer pobl sy'n byw â'r holl gyflyrau niwrolegol Mae'r Grŵp Gweithredu ar Gyflyrau Niwrolegol yn parhau i ddyrannu £900k i wasanaethau niwro-adsefydlu yn flynyddol, ac maent wedi sicrhau bod niwro-adsefydlu ar gyfer pobl sydd wedi cael niwed i'r ymennydd a phobl sydd â chyflyrau niwrolegol eraill wedi bod yn flaenoriaeth dros y ddwy flynedd diwethaf.

Mae'r Grŵp Gweithredu ar Gyflyrau Niwrolegol hefyd yn cydweithio â'r tîm Gwerth mewn Iechyd ar gynllun uchelgeisiol i ddatblygu dangosfwrdd data ar gyfer pobl sydd wedi cael niwed i'r ymennydd. Bydd hyn yn galluogi'r Grŵp, y byrddau iechyd, a rhanddeiliaid eraill i gael dealltwriaeth glir o'r galw am wasanaethau ar gyfer pobl sy'n byw gyda niwed i'r ymennydd yng Nghymru, ynghyd ag effaith y gwasanaethau arnynt.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae ein Fframwaith Clinigol Cenedlaethol a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2021 yn disgrifio'r modd y dylid darparu gwasanaethau clinigol ar gyfer cyflyrau niwrolegol dros y degawd nesaf, a sut y gallwn gynnal y system gynllunio a gwella ansawdd yn well. Bydd y Fframwaith Clinigol Cenedlaethol yn cael ei gefnogi gan ystod o ddatganiadau ansawdd sy'n cynnwys amcanion polisi ar lefel uchel sy'n amlinellu'r safonau a'r canlyniadau a ddisgwylir gan wasanaethau clinigol. Mae'r Grŵp Gweithredu ar Gyflyrau Niwrolegol yn llunio datganiad ansawdd yn benodol ar gyfer cyflyrau niwrolegol ar hyn o bryd.

Yn ogystal, ym mis Mai 2020, cyhoeddwyd [fframwaith adsefydlu cenedlaethol](#) a chanllawiau sy'n seiliedig ar boblogaeth benodol er mwyn cynorthwyo gwasanaethau i gael gwell dealltwriaeth o'r galw cynyddol am wasanaethau adsefydlu, ailalluogi ac adfer mewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Mae'r Byrddau Iechyd, awdurdodau lleol a phartneriaid y trydydd sector yn defnyddio'r Fframwaith i gynllunio gwasanaethau adsefydlu er mwyn ymateb i anghenion eu poblogaethau.

Yn ychwanegol, ac yn rhan o weithrediad Rhwydwaith Trawma Mawr De Cymru, mae'r byrddau iechyd wedi buddsoddi mewn darpariaeth adsefydlu ychwanegol ar gyfer cleifion sydd ag anafiadau trawma mawr gan gynnwys anafiadau i'r ymennydd. Mae hyn yn cynnwys darparu sesiynau adsefydlu ychwanegol gydag ymgynghorwyr, penodi ymarferwyr adsefydlu yn dilyn trawma mawr, a gweithredu'r presgripsiwn adsefydlu.

Mewn perthynas â'r Gogledd, nid oes darpariaeth o wasanaethau niwro-adsefydlu mewn ysbyty i blant ac oedolion yn y Gogledd ar hyn o bryd. Caiff pob gwasanaeth eu prynu yn ôl y galw drwy'r broses Ceisiadau Cyllido Cleifion Unigol.

Ers 2019/20, mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi bod yn ceisio mynd i'r afael yn weithredol â'r sefyllfa o ddiffyg gwasanaethau Niwro-adsefydlu mewn ysbyty Lefel 2 yn y Gogledd. Yn ystod y cyfnod hwn, mae tîm prosiect, mewn cydweithrediad â chlinigwyr a defnyddwyr gwasanaeth wedi bod yn gweithio i geisio deall a diffinio beth fyddai ynghlwm â sefydlu gwasanaeth Niwro-adsefydlu Lefel 2. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys canfod y gallu a'r galw, safonau gwasanaeth perthnasol, anghenion adnoddau, yn ogystal â chanfod sut mae'r llwybr gwasanaeth presennol yn gweithredu.

Ym mis Ebrill 2021, cyflwynwyd adroddiad i'r Tîm Gweithredol a oedd yn cynnwys yr wybodaeth uchod a chynigion ynghylch nifer o ffyrdd posibl i gyflawni gwasanaeth Niwro-adsefydlu Lefel 2 yn lleol. O ganlyniad i bwysau yn y bwrdd iechyd ar y pryd, gohiriwyd y broses o roi ystyriaeth i'r adroddiad. Fodd bynnag, ym mis Medi 2021, rhoddwyd cymeradwyaeth gan y Tîm Gweithredol i Brosiect Niwro-adsefydlu Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ddatblygu'r opsiynau posibl ymhellach, a chwblhau proses o arfarnu opsiynau er mwyn canfod opsiwn a argymhellir. Mae'r gwaith hwn yn mynd rhagddo ar hyn o bryd. Bydd y gwaith wedi'i gwblhau erbyn yr hydref ac yn cael ei rannu â'r Tîm Gweithredol ar gyfer cymeradwyaeth bosibl. Maent yn fodlon rhoi diweddariad i'r Pwyllgor Deisebau bryd hynny.

Mae'r tîm yn awyddus i sicrhau bod unrhyw wasanaeth newydd yn cael ei sefydlu ar y cyd â defnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr, yn ogystal â gweithwyr iechyd proffesiynol. Pe bai unrhyw un o'r deisebwyr yn hoffi bod yn rhan o hyn, a wnewch chi gysylltu â Megan.Vickery@wales.nhs.uk am ragor o wybodaeth.

Disgwyliaf weld trawsnewidiadau er mwyn sicrhau cynnydd a chysondeb yn narpariaeth gwasanaethau adsefydlu, ailalluogi ac adfer, gan gynnwys gwasanaethau niwro-adsefydlu. Mae hyn er mwyn sicrhau bod pobl yn gallu sicrhau'r gwellhad gorau yn dilyn cyfnod o salwch mor agos at y cartref â phosibl, gan eu galluogi i fyw bywydau annibynnol iachach, hapusach a hirach.

Gobeithiaf fod yr wybodaeth hon o gymorth wrth ichi ymateb i'ch etholwr.

Yn gywir,

Eluned Morgan AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services